

על כתיפיו הוא חייב לפי שנאמר "בכתף ישאו" [וכל המלאכות ממשכן לומדין אותן, רמב"ם]. וימין ושמאל וחקו הוא דרך הוצאה.⁽³⁾

המוציא כלאחר ידו על גב היד, ברנלו, בפיו⁽⁴⁾, במרפקו⁽⁵⁾, באזנו, ובשערו, ובפונדתו חגורה חלולה המשמשת גם לארנק, ופיה למטה [אבל פיה למעלה הוי דרך הוצאה], בין פונדתו לחלוקו, ובשפת חלוקו שפה התחתונה, כמנעלו, בסנדלו – פטור, לפי שלא הוציא כדרך המוציאין, כדרך שבני אדם רגילין להוציא.

גמרא:

אמר רבי אלעזר: המוציא משאוי למעלה מעשרה טפחים ברשות הרבים, שמחזיקו בידו ומעבירו באויר למעלה מעשרה טפחים מהארץ [דעל כתפיו למדנו כבר במשנה שהוא חייב] – חייב, אעפ"י שלמעלה מעשרה לאו רה"ר הוא, שכן משא בני קהת!⁽⁶⁾

ומשא בני קהת מנלן שכך היה?

של ידו של בעה"ב, והכנים הבעה"ב את החפץ לפנים, שניהם פטורין, לפי ששניהם לא עשו מלאכה שלמה, אלא אחד עשה עקירה והשני עשה הנחה.

ואם נימא דהמוציא ביד חייב, למה לא יתחייב בעה"ב תיכף כשפשט ידו לחוץ? אלא ודאי אמרינן דאגד גופו שמיה אגד, והמוציא ביד פטור. וקשיא למאן דמחייב?

ומתריצין: התם במשנה, איירי כשידו למעלה משלשה טפחים מהקרקע. ואין הטעם משום אגד גופו, אלא לעולם נחשבת היד כאילו היא בחוץ, רק הפטור הוא משום דלא הוי הנחה, שהרי היד תלויה באויר.

אבל הכא, דחייב כשהוציא ביד, כשידו למטה משלשה טפחים מהקרקע, דנחשבת היד כמונחת ע"ג קרקע, והוי הנחה.⁽²⁾

מתניתין:

המוציא, בין בימינו בין בשמאלו, או בתוך חיקו, או על כתיפיו, חייב, שכן משא בני קהת!

אכילה, דזה הוי דרך הוצאה, תוד"ה המוציא. וכן הוא להדיא בגמרא לקמן סו"פ הזורק.

5. רש"י סובר שהוא תחת בית השחי. ותוס' בד"ה במרפקו, הוכיחו שהוא בין האמה לזרוע מבפנים [כנגד מה שאנו קורים מרפק], שכופף את ידו על כתיפו כדי שלא יפול החפץ שנושא במרפק.

וכתב התוי"ט דהיינו שנושא שם את החפץ בעצמו אבל אם תלה שם כלי והחפץ בפנים, הוי דרך הוצאה.

2. והר"י מפרש שהחילוק הוא באגד גופו. דלמעלה מג' שמיה אגד, וידו בתר גופו גריר, ולמטה מג' שוב אינו נגרר אחר הגוף, ולא ושמיה אגד. תוד"ה התם.

3. רש"י הביא מירושלמי, דכתיב "פקודת אלעזר בן אהרן הכהן שמן המאור וקטורת הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה". שהיה נושא שמן אחד בימין ושמן אחד בשמאל והקטורת בחיקו והחביתין בכתף.

4. לא מיירי באוכלין שהוציא בפיו בשעת